

3. 11. 2005

ID: 36812

Promlčení podle zákona o správě daní a poplatků

Režim promlčení posuzovaných nároků podle § 70 zákona č. [337/1992](#) Sb. se prosadí tehdy, když zvláštní předpis, na jehož základě byla uložena pokuta - jinak podřaditelná ustanovení § 1 odst. 4 zákona č. [337/1992](#) Sb. - tuto otázku neupravuje, nebo ohledně jejíchž „vymáhání“, případně „správy“, se v něm na zákon č. [337/1992](#) Sb. přímo odkazuje.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 2442/2002, ze dne 29.1.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci výkonu rozhodnutí oprávněného města B. - městské části B. - K. proti povinnému J. J., prodejem movitých věcí, pro 200,- Kč s příslušenstvím, vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 26 E 444/96, o dovolání oprávněného proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 8.7.2002, č.j. 20 Co 331/2002-27, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Odvolací soud potvrdil usnesení soudu prvního stupně v části, v níž bylo rozhodnuto, že výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí se zastavuje. Přisvědčil závěru, že důvod zastavení výkonu podle § 268 odst. 1 písm. h/ o.s.ř. zakládají i důsledky toho, že v průběhu řízení uplynulo pět let od konce lhůty stanovené k plnění vykonávaným rozhodnutím (o přestupku podle zákona č. [200/1990](#) Sb.), kterým byla povinnému uložena pokuta. Podle názoru odvolacího soudu je ustanovení § 88 odst. 1 zákona č. [200/1990](#) Sb., jež zakotvuje prekluzi vymáhaného nároku, lex specialis k zákonu č. [337/1992](#) Sb.; k prekluzi pak soud přihlíží z úřední povinnosti, a ta znamená, že "nárok jako takový zanikne...a nelze již jej vymáhat ani realizovat".

Oprávněný ve včasné dovolání odvolacímu soudu vytkl, že jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b/ o.s.ř.). Za nesprávný pokládá závěr o prekluzi vymáhaného práva, neboť ustanovením § 147 odst. 3 zákona č. [128/2000](#) Sb. byl "komplexně vyřešen nejen procesní postup při placení pokut...ale zároveň i hmotněprávní otázka, konkrétně vymahatelnost pokut", a to odkazem na zákon č. [337/1992](#) Sb., včetně jeho ustanovení § 70, podle něhož se právo vymáhat "daňový nedoplatek" neprekluduje, nýbrž promlčuje. Podle dovolatele ustanovení § 147 odst. 3 zákona č. [128/2000](#) Sb. a § 1 odst. 4 zákona č. [337/1992](#) Sb. tedy - ohledně pokut ukládaných obcemi - nedovoluje platícímu subjektu, ale ani vybírajícímu a vymáhajícímu orgánu „návrat“ k ustanovení § 88 odst. 1 zákona č. [200/1990](#) Sb., stejně jako k jakékoli "další zvláštní právní normě".

Jelikož obě rozhodnutí nižších soudů byla vydána po 1.1.2001, projednal i Nejvyšší soud dovolání podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění zákona č. [30/2000](#) Sb. (dále jen „o.s.ř.“), tj. ve znění účinném od 1.1.2001 (srov. bod 17. části dvanácté, hlavy I, zákona č. [30/2000](#) Sb.).

Podle § 236 odst. 1 o.s.ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Podle § 238a odst. 1 písm. d/ o.s.ř. je dovolání přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno nebo změněno usnesení soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto ve věci zastavení výkonu rozhodnutí; ustanovení § 237 odst. 1 a 3 o.s.ř. zde platí obdobně (odstavec 2 téhož ustanovení).

Z toho plyne, že dovolání proti usnesení může být přípustné za předpokladu, že jsou splněny podmínky (jedna z nich) vyslovené v § 237 odst. 1 písm. a/ až c/ o.s.ř.

Jelikož napadené usnesení není měnícím (§ 237 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.) ani potvrzujícím poté, co předchází (jiné) rozhodnutí soudu prvního stupně bylo odvolacím soudem zrušeno (§ 237 odst. 1 písm. b/ o.s.ř.), přichází v úvahu - k

založení přípustnosti dovolání - toliko ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ o.s.ř.

Aby mohlo být dovolání přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c/ o.s.ř., musel by dovolací soud dospět k závěru, že napadené rozhodnutí je ve věci samé po právní stránce zásadního významu.

Dovolací přezkum, předjímaný tímto ustanovením, je tím předpokládán zásadně pro posouzení otázek právních. Způsobilý dovolací důvod představuje tedy ten, jímž lze namítat, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b/ o.s.ř.); vzhledem k tomu, že uplatněným důvodem je dovolací soud vázán (§ 242 odst. 3, věta první, o.s.ř.), lze to, zda rozhodnutí je zásadního právního významu, posuzovat jen z hlediska těch námitek obsažených v dovolání, jež jsou tomuto dovolacímu důvodu podřaditelné.

Podle ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř. má rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo řeší-li tuto otázku v rozporu s hmotným právem.

K dovoláním otevřené otázky, na jejímž posouzení spočívá rozhodnutí odvolacího soudu, zda rozhodnutí obce (obecního úřadu), jímž osobě uznané vinnou ze spáchání přestupku podle zákona č. [200/1990](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů, byla uložena pokuta, lze v soudním řízení o výkon vykonat i po uplynutí lhůty pěti let stanovené v § 88 odst. 1 tohoto předpisu, se dovolací soud v rozhodovací praxi dosud nevyjádřil, a protože její posouzení má zjevně širší judikatorní význam (pro soudní praxi vůbec), je namístě kvalifikovat napadené rozhodnutí jako zásadně významné (§ 237 odst. 3 o.s.ř.), a dovolání proti němu tím pokládat za přípustné.

Posouzení této otázky je pak jediným předmětem dovolacího přezkumu, neboť vady řízení vyjmenované v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a/ a b/ a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i vady podle § 241a odst. 2 písm. a/, jež by mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, k nimž dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti, namítány nebyly a z obsahu spisu se nepodávají.

Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu sice správně určenou nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 251 o.s.ř. nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí. Titulem soudního výkonu nejsou jen rozhodnutí vydaná v občanském soudním řízení, nýbrž i rozhodnutí a jiné právní akty, jež předjímaná ustanovení § 274 o.s.ř. pod písmeny a/ až h/.

O tom, že takovým titulem (ve smyslu ustanovení § 274 písm. f/ o.s.ř.) je rozhodnutí vykonávané v dané věci ("příkaz o uložení sankce za přestupek" Úřadu městské části B. - K., komise pro projednávání přestupků, ze dne 5.1.1994, č.j.: TR 338/93), jímž byl povinný uznán vinným spácháním přestupku podle § 48 zákona č. [200/1990](#) Sb. a uložena mu pokuta ve výši 200,- Kč, "splatná do 15-ti dnů ode dne právní moci příkazu", pochybností není; nebylo ani zpochybněno, že toto rozhodnutí, jež nabylo právní moci dne 15.6.1994, je vykonatelné.

Je součástí konstantní soudní praxe závěr, že stanoví-li zákon, že správní rozhodnutí (případně i jiný akt podle § 274 o.s.ř.) lze vykonat jen do určité doby, pak v této době musí být výkon rozhodnutí nařízen a proveden; po jejím uplynutí již takové rozhodnutí podkladem soudního výkonu rozhodnutí být nemůže, protože návrh na nařízení jeho výkonu musí být zamítnut, a byl-li již výkon nařízen, soud jej jako nepřípustný podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h/ o.s.ř. zastaví, neboť tu je jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.

Tak je tomu jmenovitě podle ustanovení § 71 odst. 3 zákona č. [71/1967](#) Sb., o správním řízení (správního řádu), které stanoví, že rozhodnutí správního orgánu lze vykonat nejpozději do tří let po uplynutí lhůty stanovené pro splnění uložené povinnosti, a jež se uplatní i v řízení o výkon rozhodnutí soudem; uvedená lhůta je prekluzivní, a proto během ní musí být řízení o soudní výkon rozhodnutí nejen zahájeno, ale i skončeno (srov. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28.2.1972, sp. zn. 11 Co 84/72, uveřejněné pod č. 19/1973 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.1.1999, sp. zn. 21 Cdo 1887/98, uveřejněné pod č. 21/1999 v časopise Soudní judikatura, a další).

Tyto důsledky pro výkon rozhodnutí tedy nastávají i tehdy, když prekluzivní doba pro výkon rozhodnutí uplyne až v průběhu řízení o výkon (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.2.2003, sp. zn. 20 Cdo 984/2002).

Uvedené závěry, z nichž odvolací soud zjevně (byť zčásti implicity) vycházel, nebyly dovoláním dotčeny.

Povaze dovolacího přezkumu jakožto přezkumu pravomocných rozhodnutí odpovídá, že (až na zde nevýznamnou výjimku) právní posouzení věci vychází z toho znění dotčených právních předpisů, jež bylo účinné v době rozhodování odvolacího soudu, tj. v daném případě v den 21.5.2002 (dále jen "ve znění pozdějších předpisů"). Podmínky výkonu se jinak odvíjejí od znění předpisu, na jehož základě bylo vykonávané rozhodnutí vydáno, účinného v době, kdy se tak stalo; následné změny však nejsou v dané věci (v rozhodném směru) významné.

Podle § 88 odst. 1 zákona č. [200/1990](#) Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona č. [200/1990](#) Sb.), rozhodnutí o uložení pokuty za přestupek, o nároku na náhradu škody a o náhradě nákladů řízení lze vykonat do pěti let po uplynutí lhůty určené pro jejich zaplacení.

Obdoba s výše citovaným ustanovením § 71 odst. 3 zákona č. [71/1967](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona č. [71/1967](#) Sb.), je zjevná; ani dovolatel nepochybuje, že v případě, že užití ustanovení § 88 odst. 1 zákona č. [200/1990](#) Sb. není vyloučeno, nastanou důsledky, které byly k § 71 odst. 3 zákona č. [71/1967](#) Sb. vyloženy, a jež v dané věci ustavil odvolací soud.

Oproti tomu ustanovení § 70 odst. 1 zákona č. [337/1992](#) Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona č. [337/1992](#) Sb.), jehož se dovolatel dovolává, stanoví, že právo vybrat a vymáhat daňový nedoplatek se promlčuje po šesti letech po roce, ve kterém se stal tento nedoplatek splatným.

Zákon č. [200/1990](#) Sb. předpokládá dva důležité předpisy subsidiární; za prvé zákon č. [71/1967](#) Sb., a za druhé zákon č. [337/1992](#) Sb.; podle jeho § 51 totiž platí, že není-li v tomto nebo jiném zákoně stanoveno jinak, vztahují se na řízení o přestupcích obecné předpisy o správním řízení, a § 88 odst. 2 stanoví, že správní orgán příslušný k výkonu rozhodnutí o uložení pokuty za přestupek, o nároku na náhradu škody a o náhradě nákladů řízení postupuje při výkonu těchto rozhodnutí podle zákona o správě daní a poplatků.

Z poměru předpisu obecného (základního) a subsidiárního plyne, že subsidiární se použije tehdy a jen tehdy, jestliže předpis obecný sám konkrétní úpravu nemá, resp. když určitou situaci, vlastní upravovaným vztahům, sám nereguluje.

Otázku, jaké jsou důsledky marného uplynutí (určité) doby poté, co se vykonávané rozhodnutí stalo vykonatelným, však zákon č. [200/1990](#) Sb. upravuje, a to právě v citovaném ustanovení § 88 odst. 1; byť ve věcné shodě se (subsidiárním) zákonem č. [71/1967](#) Sb. (§ 71 odst. 3) nastoluje režim prekluze (se všemi výše uvedenými důsledky), neuplatní se obecná prekluzivní doba tří, nýbrž pěti let, a stejně tak se proto neuplatní ani režim promlčení, z něhož vychází na druhém místě zmíněný subsidiární zákon (č. [337/1992](#) Sb.), zakotvený v jeho ustanovení § 70.

Na tom nelze ničeho změnit ani odkazem na ustanovení § 147 odst. 3 zákona č. [128/2000](#) Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona č. [128/2000](#) Sb.), podle něhož obec vybírá a vymáhá pokuty podle zvláštního zákona (jímž se rozumí zákon č. [337/1992](#) Sb.), stejně jako odkazem na § 1 odst. 4 zákona č. [337/1992](#) Sb., jestliže stanoví, že je-li zvláštním zákonem určitému orgánu (včetně obcí) svěřeno vybírání (dříve neuvedených) odvodů a poplatků sankční povahy, pokut a penále a jsou-li tyto příjmy odváděny do rozpočtu republiky, do územních rozpočtů a fondů, postupuje se při jejich placení i vymáhání podle části šesté zákona, s výjimkou ustanovení § 63 odst. 2 až 6, § 67 až 69, § 71 a 72 (jakkoli jinak toto ustanovení na pokuty uložené podle zákona č. [200/1990](#) Sb. zřejmou vazbu má, a to vzhledem k jeho § 13 odst. 3, podle kterého pokuta uložená orgánem obce je příjmem obce, jejíž orgán ve věci rozhodoval v prvním stupni).

Okolnost, že pokuta podle zákona č. [200/1990](#) Sb. byla uložena oproti jiným oprávněným subjektům (viz § 52) právě obcí, resp. jejím orgánem, se totiž zásady vyjádřené v § 88 odst. 1 tohoto předpisu z povahy věci nedotýká; naopak je na obci (jejím orgánu), aby ji respektovala, a to i kdyby pokutu vymáhala podle ustanovení § 88 odst. 2. Zákon č. [337/1992](#) Sb. tento závěr podporuje výslovně v ustanovení § 97, jestliže v něm zakotvuje zásadu, že ustanovení jeho části první až šesté a osmé (tj. včetně kritického § 70) se použijí, pokud nestanoví jinak - mimo jiné - zvláštní daňový zákon; a jinak je stanoveno právě v § 88 odst. 1 „daňového“ zákona č. [220/1990](#) Sb.

Režim promlčení posuzovaných nároků podle § 70 zákona č. [337/1992](#) Sb. se tedy prosadí tehdy, když zvláštní předpis, na jehož základě byla uložena pokuta - jinak podřaditelná ustanovení § 1 odst. 4 zákona č. [337/1992](#) Sb. - tuto otázku neupravuje, nebo ohledně jejichž „vymáhání“, případně „správy“, se v něm na zákon č. [337/1992](#) Sb. přímo odkazuje (viz kupříkladu usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.1.1999, sp. zn. 21 Cdo 1887/98, uveřejněné pod č. 21/1999 v časopise Soudní judikatura, ve vztahu k § 2 - posléze zrušeného - zákona č. [36/1975](#) Sb., o pokutách za porušování právních předpisů o vytváření a ochraně zdravých životních podmínek, usnesení ze dne 27.2.2001, sp. zn. 21 Cdo 1355/2000, k ustanovením § 24, § 24a až § 24j (části osmé) rovněž zrušeného zákona č. [130/1974](#) Sb., o státní

správě ve vodním hospodářství, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17.4.2002, sp. zn. 20 Cdo 1131/2001, k § 106 odst. 3 zákona č. [50/1976](#) Sb., o územním plánování a stavebním řádu, případně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.6.2002, sp. zn. 20 Cdo 410/2002, k § 13 zákona č. [565/1990](#) Sb. o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a další).

Zde se totiž ve vztahu k zákonu č. [71/1967](#) Sb. (§ 71 odst. 3) prosadí specialita zákona č. [337/1992](#) Sb., výslovně vyjádřená v jeho § 99, podle kterého se pro daňové řízení zákon č. [71/1967](#) Sb. (správní řád) nepoužije.

V dané věci proto platí, že rozhodnutí, jímž byla stanovena povinnost zaplatit pokutu podle zákona č. [200/1990](#) Sb., lze vykonat jen v době pěti let ve smyslu jeho § 88 odst. 1.

Správnost závěru, že výkon rozhodnutí po uplynutí této doby je nutno podle § 268 odst. 1 písm. h/ o.s.ř. zastavit, se tedy dovolateli zpochybnit nepodařilo. V mezích dovoláním založeného přezkumu je usnesení odvolacího soudu správné, a Nejvyšší soud proto, aniž nařídil jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o.s.ř.), dovolání zamítl (§ 243b odst. 2, věta před středníkem, o.s.ř.).

Vzhledem k vymezení obsahu dovolacího přezkumu, jakož i jeho výsledku, nebylo možné (resp. účelné) se zabývat otázkou náležitého určení oprávněné osoby a jejího správného označení.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Konkordátní smlouva se Svatým stolcem](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Práva dětí](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)